

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 19 december 2011

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 43.146/I/PF
RC/EV

Betreft: *vraag om advies aangaande de dienst Rijksarchief te Eupen.*

Ter zitting van 9 december 2011 hebben de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) een onderzoek gewijd aan uw brief van 9 september 2011 waarbij uw voorganger haar om advies vroeg in verband met de toepassing van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) op het Rijksarchief te Eupen.

In voormelde brief omschrijft uw voorganger de volgende problematiek (*vertaling*):

"In 1988 werd door de federale wetenschappelijke instelling Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de provinciën (ARA) in Eupen een dienst Rijksarchief opgericht waarvan de werkring samenvalt met het territoriale ambtsgebied van het gerechtelijk arrondissement Eupen.

Sinds de oprichting van deze dienst werd de werking ervan verzekerd door, enerzijds, personeelsleden die ter beschikking gesteld werden door de Duitstalige gemeenschap, en, anderzijds, enkele personeelsleden van het ARA die hiertoe aangesteld werden.

Momenteel is er een procedure lopende met het oog op de aanwerving van een statutair wetenschappelijk personeelslid voor deze dienst Rijksarchief te Eupen (vacature gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 18 april 2011).

Rekening houdend met de werkring van deze dienst alsook met de plaats waar de zetel van deze dienst gevestigd is, hebben de stafdienst P&O van de POD Wetenschapsbeleid en de diensten van het ARA de wervingsprocedure bedoeld in de voorgaande alinea volgens de bepalingen van de artikelen 33, §1 en 38, §1, van de SWT, georganiseerd.

Hieruit volgt:

- *dat de vacature in het Belgisch Staatsblad in het Duits werd bekendgemaakt met vertalingen in het Nederlands en het Frans;*

- dat de betrekking voorbehouden werd voor Duitstalige kandidaten van wie de kennis van het Duits kan worden vastgesteld conform de regels die hiertoe door de SWT werden vastgelegd;
- dat de selectie van de kandidaten in het Duits verliep.

Binnen de POD Wetenschapsbeleid werd de wettigheid van deze toepassing van de SWT en van de daarbij gevolgde selectieprocedure in twijfel getrokken omwille van de volgende redenen:

- de personeelsleden van het Rijksarchief van Eupen dienen op de Franse taalrol van het ARA ingeschreven te worden;
- zij dienen dan ook vooreerst de kennis van het Frans te bewijzen;
- daarenboven dienen zij de kennis van het Duits te bewijzen (naargelang van het niveau dat zij bekleden in de administratieve hiërarchie) indien zij door hun betrekking omgang krijgen met het publiek;
- de correspondentie met de plaatselijke autoriteiten van het Duitse taalgebied dient bijgevolg in het Duits gesteld te zijn, maar de federale staat mag in zijn contacten met de overheden van de Duitstalige gemeenschap steeds het Frans gebruiken;
- de personeelsleden van het Rijksarchief te Eupen zijn geen Duitstalige maar Franstalige personeelsleden;
- de correspondentie en de administratieve akten die op hen betrekking hebben dienen in het Frans gesteld te zijn, maar er mag een (officieuze) vertaling in het Duits aan toegevoegd worden;
- de examencommissie van het ARA heeft de SWT zwaar overtreden door de voornoemde selectieprocedure in het Duits uit te voeren zonder rekening te houden met het feit dat de personeelsleden die later aangeworven zouden worden hierdoor onrechtstreeks schade zouden ondervinden;
- sommige koninklijke besluiten genomen in uitvoering van de Archiefwet werden officieel in het Duits vertaald omwille van het feit dat deze reglementaire akten voornamelijk voor de plaatselijke gerechtelijke en administratieve overheden bestemd zijn "die, in vele gevallen, verplicht zijn het Duits als taal te gebruiken"; dit is absoluut niet het geval voor de statuten van de administratieve en wetenschappelijke personeelsleden van het Rijksarchief van Eupen (aangezien dit Franstalige personeelsleden moeten zijn).

Alvorens de kwestieuze wervingsprocedure voortgezet wordt, lijkt het mij onontbeerlijk, rekening houdend met het belang van de discussie, om zekerheid te hebben wat de conformiteit van de gevolgde procedure ten aanzien van de wettelijke bepalingen inzake taalgebruik betreft.

Daarom verzoek ik u mij mee te delen of de wettelijke bepalingen inzake taalgebruik tijdens de voornoemde selectieprocedure correct gevolgd werden – dit, door de SWT en vroegere standpunten van de VCT op de hierboven beschreven manier toe te passen – dan wel of de correcte toepassing van de taalwetten overeenstemt met het andere standpunt dat in dit dossier werd uiteengezet."

*
* *

De dienst Rijksarchief te Eupen is een dienst waarvan de werkkring het gerechtelijk arrondissement van Eupen bestrijkt. Dit gerechtelijk arrondissement komt overeen met het Duitse taalgebied zoals bepaald in artikel 5 van de SWT.

De dienst Rijksarchief te Eupen is een gewestelijke dienst waarvan het ambtsgebied uitsluitend gemeenten uit het Duitse taalgebied omvat en waarvan de zetel gevestigd is in het zelfde gebied (cf. advies 29.140 van 16 oktober 1997).

Dergelijke dienst is onderworpen aan de artikelen 34, §1, b, en 38, §§1 en 3, van de SWT (waarbij artikel 38, §1, verwijst naar artikel 15, §1, van diezelfde wetten).

Volgens artikel 34, §1, b, van de SWT, gebruikt iedere gewestelijke dienst waarvan de werkring gemeenten uit het Duitse taalgebied bestrijkt en waarvan de zetel in dat gebied gevestigd is, uitsluitend de taal van het gebied waar hij gevestigd is, in zijn binnendiensten, in zijn betrekkingen met de diensten waaronder hij ressorteert en in zijn betrekkingen met de andere diensten uit hetzelfde taalgebied en uit Brussel-Hoofdstad. In zijn betrekkingen met de plaatselijke diensten uit zijn ambtsgebied gebruikt hij dezer binnendiensttaal.

De berichten, mededelingen en formulieren die hij rechtstreeks aan het publiek richt en de formulieren die hij op dezelfde wijze afgeeft, stelt hij in de taal of talen die ter zake opgelegd zijn aan de plaatselijke diensten van de gemeenten waar zijn zetel gevestigd is. Nochtans, wanneer de gewestelijke dienst gevestigd is in een gemeente zonder speciale taalregeling geniet het publiek uit de gemeenten van het ambtsgebied die aan een andere taalregeling onderworpen zijn of die begiftigd zijn met een speciale taalregeling, ten aanzien van de rechtstreeks afgegeven formulieren, dezelfde rechten als in genoemde gemeenten. De berichten, mededelingen en formulieren, die aan het publiek worden verstrekt door de bemiddeling van de plaatselijke diensten, worden gesteld in de taal of talen welke die diensten voor soortgelijke bescheiden moeten gebruiken.

In zijn betrekkingen met een particulier gebruikt bovengenoemde gewestelijke dienst de taal die te dezer zake opgelegd is aan de plaatselijke diensten van de woonplaats van de betrokken particulier.

De akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen worden gesteld in de taal die de plaatselijke diensten van de woonplaats van de aanvrager moeten gebruiken. Wanneer ingevolge die regeling aan betrokkene geen taalkeuze gelaten wordt kan hij, voor zover hij er de noodzaak van aantoon, een vertaling van het bescheid bekomen onder de in artikel 13, §1, bepaalde voorwaarden.

Conform artikel 38, §1, van de SWT, kan, in de diensten als bedoeld in artikel 33 of artikel 34, §1, niemand tot een ambt of betrekking benoemd of bevorderd worden indien hij de taal van het gebied niet kent. De taalkennis wordt vastgesteld volgens de regels aangeduid in artikel 15, §1, van voornoemde wetten.

Conform §3 van hetzelfde artikel worden de diensten bedoeld in artikel 34, §1 en 36, §1, van de SWT, zo georganiseerd, dat het publiek, zonder enige moeite, te woord kan gestaan worden in de talen die deze wet voor de gemeenten uit het ambtsgebied erkent.

*
* *

Het antwoord van de VCT op uw concrete vragen luidt derhalve als volgt.

1. Dienen de personeelsleden van het Rijksarchief te Eupen op de Franse taalrol van het ARA te worden ingeschreven?

Antwoord: het personeel het Rijksarchief te Eupen is personeel van een gewestelijke dienst en maakt derhalve geen deel uit van de personeelsgroep van de centrale overheidsdienst Algemeen Rijksarchief die in taalkaders wordt opgedeeld.

Het personeel van het Rijksarchief te Eupen valt onder een specifieke regeling van de SWT.

2. Dienen zij vooreerst hun kennis van het Frans te bewijzen?

Antwoord: conform het voornoemde artikel 38, §1, van de SWT, dienen de betrokkenen de kennis te bewijzen van de taal van het gebied, met name het Duits.

De kandidaat wordt enkel tot het examen toegelaten voor zover uit de vereiste diploma's of studiegetuigschriften blijkt dat hij zijn onderwijs in meergenoemde taal heeft genoten.

Bij ontstentenis van een dergelijk diploma of getuigschrift moet de taalkennis vooraf door een examen bewezen worden (artikel 15, §1, 3^e lid).

Artikel 7 van het koninklijk besluit IX van 30 november 1966 bepaalt de aard en het niveau van dit taalexamen.

Conform de vaste rechtspraak van de VCT dient onder benoeming of detachering worden verstaan iedere inbreng van nieuw personeel, ongeacht of het gaat om vast, tijdelijk stagedoend, voorlopig of contractueel personeel, evenals ieder inbreng van nieuw personeel door transfert, mutatie, bevordering of belasting met uitoefening van bepaalde functies (cf. advies 29.140 van 16 oktober 1997, als bijlage).

3. Dienen zij bovendien hun kennis van het Duits te bewijzen (volgens het niveau dat zij bekleden in de administratieve hiërarchie) indien hun betrekking hen in contact brengt met het publiek?

Antwoord: zie het antwoord op vragen 1 en 2.

4. Dient de briefwisseling met de plaatselijke overheden van het Duitse taalgebied in het Duits gesteld te zijn? Doch, mag de federale overheid steeds het Frans gebruiken in haar betrekkingen met de overheden van de Duitse gemeenschap?

Antwoord: de Dienst van het Rijksarchief te Eupen gebruikt in zijn betrekkingen met de plaatselijke diensten van het ambtsgebied de taal van de binnendienst ervan, met name het Duits. Anderzijds is de administratie van het Rijksarchief te Brussel, overeenkomstig artikel 39, §2, van de SWT, ertoe gehouden om in haar (mondelijke en schriftelijke) betrekkingen met de gewestelijke dienst van het Duitse taalgebied, de taal van het gebied te gebruiken, met name het Duits (advies 29.140 van 16 oktober 1997).

5. Zijn de personeelsleden van het Rijksarchief te Eupen Duitstalige of Franstalige personeelsleden?

Antwoord: zie het antwoord op vragen 1 en 2.

6. Dienen de briefwisseling en administratieve akten die hen betreffen in het Frans gesteld te zijn, maar mag er een (officieuze) vertaling in het Duits aan toegevoegd worden?

Antwoord: Overeenkomstig artikel 34, §1, b, 5^e lid, worden de akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen gesteld in de taal die de plaatselijke diensten van de woonplaats van de aanvrager moeten gebruiken. Wanneer ingevolge die regeling aan betrokkene geen taalkeuze gelaten wordt, kan hij, voor zover hij er de noodzaak van aantoonde, een vertaling van het bescheid bekomen onder de in artikel 13, §1, bepaalde voorwaarden: iedere belanghebbende, die er de noodzaak van aantoonde, kan zich kosteloos een gewaarmerkte vertaling in het Nederlands, in het Frans of in het Duits, naar gelang van het geval, laten uitreiken. Die vertaling heeft waarde van uitgifte of van gelijkkluidend afschrift. De belanghebbende vraagt ze aan de gouverneur van de provincie van zijn woonplaats of, indien het een vertaling in het Duits geldt, aan de gouverneur van de provincie Luik.

7. Heeft de jury van het ARA de SWT zwaar overtreden door bovengenoemde selectieprocedure in het Duits uit te voeren, zonder rekening te houden met het feit dat de personeelsleden die later aangeworven zouden worden hier onrechtstreeks schade door zouden ondervinden?

Antwoord: de gewestelijke diensten van de federale ministeries waarvan de zetel in het Duitse taalgebied gevestigd is, zijn ertoe gehouden het Duits te gebruiken in hun binnendienst (artikel 34, §1, b, en 10, van de SWT).

In deze diensten kan niemand tot een ambt of betrekking benoemd of bevorderd worden indien hij de taal van het gebied niet kent (artikelen 15, §1 en 38, §1, van de SWT). De taalkennis wordt bepaald volgens de regels aangeduid in artikel 15, §1, van de SWT.

De kandidaat kan dan ook enkel tot een selectieprocedure worden toegelaten indien aan voornoemde voorwaarden voldaan is. Deze procedure schaadt geenszins de later aangeworven personeelsleden.

8. Sommige koninklijke besluiten genomen in uitvoering van de Archiefwet werden officieel in het Duits vertaald omwille van het feit dat deze reglementaire akten voornamelijk voor de plaatselijke gerechtelijke en administratieve overheden bestemd zijn "*die, in vele gevallen, verplicht zijn het Duits als taal te gebruiken*"; dit is absoluut niet het geval voor de statuten van de administratieve en wetenschappelijke personeelsleden van het Rijksarchief van Eupen (aangezien dit Franstalige personeelsleden moeten zijn).

Antwoord: De wet van 21 april 2007 tot regeling van de bekendmaking in het Duits van de wetten en de koninklijke en ministeriële besluiten afkomstig van de federale overheid stelt wat volgt:

Artikel 2: De Centrale Dienst voor Duitse vertaling van de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken staat in voor de vertaling van de wetten in de Duitse taal. Op voorstel van die Centrale Dienst en na advies van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap stelt de minister van Justitie om de drie maanden de lijst vast van de wetten die in het Duits moeten worden vertaald, afhankelijk van het belang dat ze hebben voor de inwoners van het

Duitse taalgebied en met voorrang voor de voornaamste teksten, alsook voor het tot stand brengen van officieuze coördinaties in het Duits. Bij het verrichten van dat vertaalwerk neemt de genoemde Centrale Dienst de regels van rechtsterminologie in acht zoals die zijn vastgesteld voor het Duits.

Artikel 3: In artikel 56 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, gewijzigd bij de wet van 20 juli 1979, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) §1, zesde lid, wordt opgeheven;

b) §2 wordt vervangen als volgt:

"§2. Iedere minister zorgt in zijn bevoegdheidsfeer voor de Duitse vertaling van koninklijke en ministeriële besluiten. Hij stelt daartoe om de drie maanden na advies van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap de lijst vast van de besluiten die in het Duits moeten worden vertaald, afhankelijk van het belang dat zij hebben voor de inwoners van het Duitse taalgebied en met voorrang voor de voornaamste teksten, alsook voor het tot stand brengen van officieuze coördinaties in het Duits. Hij kan zich daarin laten bijstaan door de Centrale Dienst voor Duitse vertaling. Bij het verrichten van dat vertaalwerk neemt de bevoegde minister de terminologische regels in acht die zijn vastgesteld voor het Duits.

De Duitse vertaling van de koninklijke en ministeriële besluiten afkomstig van de federale overheid wordt in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt binnen een redelijke termijn na de bekendmaking ervan in het Nederlands en in het Frans.";

c) het artikel wordt aangevuld met een §3, luidende:

"§3. De wetten en verordeningen kunnen bovendien een andere wijze van bekendmaking van de koninklijke en ministeriële besluiten, alsook van de in §2 bedoelde vertalingen voorschrijven".